

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง การขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทการทำขนมปังสด การสะสมอาหารสัตว์ การทำภาชนะบรรจุอาหาร และการเก็บถนอมอาหารด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังแรงม้า

เทศบาลตำบล จ ได้มีหนังสือที่ บก ๕๒๖๐๑/๑๒๔๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อขอหารือเรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วย TESCO LOTUS สาขาเซกา ได้ส่งหนังสือขอยกเลิกใบอนุญาต การทำขนมปังสด,การสะสมอาหารสัตว์,การทำภาชนะบรรจุอาหาร และ การเก็บถนอมอาหารด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังแรงม้า เทศบาลตำบล จ จึงขอหารือว่ากิจการดังกล่าวข้างต้น เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในอันที่จะให้ผู้ประกอบการต้องยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่อย่างไร

(๑) ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับให้ผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒(๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒(๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒(๑) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

กลุ่มที่ ๒ กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

ประเภท ๒ (๖) การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์

กลุ่มที่ ๓ กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เรื่องต้ม น้ำต้ม ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

ประเภท ๓ (๘) การผลิต ขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปียะ ขนมอบอื่นๆ

ประเภท ๓ (๑๘) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารบรรจุกระป๋อง ขวดหรือภาชนะอื่นใด

ประเภท ๓ (๒๔) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักร

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๓๑๗๖ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายกเทศมนตรีตำบล จ

(๒) ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้นำประเด็นข้อหารือดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุม คณะอนุกรรมการบริหารและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งที่ประชุมได้มีความเห็น และมีมติ ดังนี้

๑. กิจกรรมประเภท ๓ (๘) การผลิต ขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปียะ ขนมอบอื่นๆ หมายถึง สถานที่ที่ทำการผลิตขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปียะ ซึ่งครอบคลุมถึงขนมเค้ก คุกกี้ โม่จิ เป็นต้น หากการประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะของการประกอบกิจการตรงตามขอบเขต ความหมายของการประกอบกิจการตามที่กล่าวไว้ข้างต้น การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นกิจการ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๘) แต่เนื่องจากกิจการในกลุ่มที่ ๓ ได้กำหนดกรณีการยกเว้นไว้ว่า ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน ดังนั้น หากผู้ประกอบการมีใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ซึ่งถูกควบคุมด้าน สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ด้านสุขอนามัยของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการ และด้านการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓ (๘) อีก แต่ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพิจารณาว่าลักษณะการประกอบกิจการดังกล่าว เข้าข่าย ในกรณีที่มีการยกเว้นจริง รวมถึงพิจารณาผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการ ประกอบกิจการนั้นด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตต่อไป

๒. กิจกรรมประเภท ๒ (๖) การผลิต โม่ ปน บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อ สัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์โดย พิจารณาจากขอบเขต ความหมาย ลักษณะของการประกอบกิจการ และความเสียหายหรือผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นแล้ว พบว่า “การผลิต โม่ ปน บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์” เป็นกระบวนการหรือ วิธีการซึ่งกระทำต่อวัตถุดิบที่จะนำมาเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์ ดังนั้น จึงมี ขอบเขตความหมายไม่ครอบคลุมถึงการกระทำเกี่ยวกับอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่พร้อมจำหน่าย อีกทั้งอาหาร สัตว์สำเร็จรูปได้ถูกบรรจุอยู่ในภาชนะบรรจุที่มีฉลาก เช่น กระป๋อง กล่อง ถุง หรือกระสอบ ฯลฯ และมีกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ควบคุมเกี่ยวกับคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ ตลอดจนการเก็บรักษาอาหารสัตว์ ด้วยแล้ว ดังนั้น การสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปไว้เพื่อจำหน่ายจึงไม่เข้าข่าย เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้มีบันทึกการตอบข้อหารือ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (กรณีจำหน่ายอาหารสัตว์ เรื่อง เสร็จที่ ๓๐/๒๕๖๐) และได้มี หนังสือแจ้งเวียนให้ราชการส่วนท้องถิ่นได้ทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการประกอบกิจการ ประเภทที่ ๒(๖) ในพื้นที่ต่อไปแล้ว ตามหนังสือที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๖๗๔๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐

๓. กิจกรรมการทำอาหารบรรจุภาชนะ เมื่อพิจารณารายชื่อกิจการตามประกาศกระทรวง สาธารณสุขฯ แล้ว พบว่า อาจเข้าข่ายกิจการประเภทที่ ๓ (๘) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ ดังนั้น เพื่อให้ เกิดความชัดเจนในการพิจารณาออกใบอนุญาต ราชการส่วนท้องถิ่นควรตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าลักษณะ การประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะตรงตามขอบเขตของกิจการประเภทที่ ๓ (๘) หรือไม่ หากกิจการ ดังกล่าวมีลักษณะของการประกอบกิจการตรงตามขอบเขตของกิจการประเภทดังกล่าวผู้ประกอบการต้อง มายื่นขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยราชการส่วนท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตการประกอบกิจการ

ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้ตรงตามประเภทของกิจการตามประกาศกระทรวงฯ และข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งนี้ หากกิจการดังกล่าวเข้าข่ายกิจการประเภทที่ ๓ ซึ่งได้กำหนดกรณีการยกเว้นไว้ว่า **ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเช่าขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน** ดังนั้น หากผู้ประกอบการกิจการมีใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ซึ่งถูกควบคุมด้านสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ด้านสุขอนามัยของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการ และด้านการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพกิจการประเภทที่ ๓ อีก แต่ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพิจารณาว่าลักษณะการประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายในกรณีที่มีการยกเว้นจริง รวมถึงพิจารณาผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการนั้นด้วยเพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตต่อไป

๔. กิจการประเภท ๓ (๒๔) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักร หมายถึง สถานที่ที่มีเครื่องจักร หรือวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือใดๆ ที่เป็นเครื่องจักรซึ่งจัดไว้เพื่อให้บริการในการเก็บอาหาร หรือถนอมอาหาร ที่มีใช้การแช่แข็งอาหารตามกิจการประเภท ๓ (๒๓) การประกอบกิจการห้องเย็นแช่แข็งอาหาร หากการประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะของการประกอบกิจการตรงตามขอบเขตความหมาย ของการประกอบกิจการตามที่กล่าวไว้ข้างต้น การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๒๔) แต่สำหรับกรณีการประกอบกิจการของ Tesco Lotus ตามที่ได้หารือมานั้น ลักษณะของการประกอบกิจการคือมีตู้สำหรับเก็บรักษาอุณหภูมิของอาหารเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค มีใช้สถานที่ที่มีเครื่องจักร หรือวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือใด ๆ ที่เป็นเครื่องจักรซึ่งจัดไว้เพื่อให้บริการในการเก็บอาหารหรือถนอมอาหาร ดังนั้น ตู้สำหรับเก็บรักษาอุณหภูมิของอาหารเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคของ Tesco Lotus ตามที่ได้หารือมา จึงไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๓(๒๔) จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๓ (๒๔)

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๓ เมษายน ๒๕๖๒

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

